

никъ искривява орбита-та на спътникъ, до като първоначално назначены-тъ тъмъ кривы линии изгубватъ своя-та простота и са раждатъ такъ визи възмушенія, кои-то могатъ да са свършатъ съ свършено разрушеніе. Но построеніе-то на наша-та гръмадна система не е дѣло на слѣпныя случай. Всяка планета е была претѣлена и измѣрена, и поставена именно тамъ дѣто ѝ са падало да бѣде. Ако да бѣше възможно да отѣглимъ Юпитера отъ орбита-та му и да го накарахмы да си промѣни мѣсто-то съ Венера, то това размѣненіе на орбиты-тъ щѣше да бѣде опасно за трайность-та на цѣла-та система. Нашія-тъ умъ като съзерцава точность-та и заплетенность-та въ нагласа-та на планетны-тъ мірове, не може да са не убѣди, че въ всичко това многосложно уравниовѣсаніе, немало са е по-высока цѣль отъ колко-то постоянство-то на система-та.

Ако единственна-та цѣль е была трайность-та, тя бы могла да са достигне съ много по-просто устройство. Ако Богъ бѣше направилъ тѣй вещество-то, щото слънце-то да привлѣча планеты-тъ, а пакъ тѣзи послѣдни-тъ да нѣматъ никакво вліяніе една върху друга; планеты-тъ отъ своя страна да могатъ да привлѣчатъ свои-тъ спътници, а тѣзи послѣдни-тъ да не производатъ по между си взаимны вліянія; тогазъ, дѣйствително, щѣше да са построи една система, на коя-то движенія-та щѣхъ да бѣдѣтъ вѣчны и на коя-то трайность-та не щѣше да зависи отъ относителны-тъ положенія на мірове-тъ и отъ свойства-та на тѣхны-тъ орбиты. Стигаше само да имъ са даде доста мѣсто, въ кое-то свободно да могатъ да обыкаятъ около слънце-то, тѣй щото да не може да са случи никакво сблъскваніе и тогазъ, освобождены само отъ тѣзи опасность, всяка планета и всякой спътникъ, неуклонно щѣхъ да вървятъ по единъ и сѣщи пѣтъ въ продълженіе на безчисленны-тъ вѣкове на вѣчность-та.

Ако това е справедливо, то може да са попыта, защо не е пріела такъвази система. Ный нѣмамы възможность да познаймы причины-тъ, по кои-то са е пріела настояща-та заплетена система. Въ едно нѣщо, обаче, смы увѣрены: ако Богъ е назначилъ, щото на небе-то да са прояви Негова-та слава и премѣдрить и щото въ изучваніе-то на Неговы-тъ дѣла, създаденны-тъ отъ Него разумны твары да възлѣзватъ по-высоко и по-высоко къмъ Негова прѣдвѣченъ прѣстоль, то сега сѣществующа-та система чудно е построена за извършваніе-то на тѣзи велика цѣль. За да са постигне една система, съставена отъ независимы планеты, свободны отъ взаимны възмушенія, нѣмаше да бѣде потрѣбно за чловѣческыя умъ почти никакво усиліе, въ сравненіе съ оныи напрѣгнѣтъ трудъ, кой-то былъ употрѣбенъ при изслѣдваніе-то на настояще-то сложно устройство на планетна-та система. Умъ-тъ бы изгубилъ възможность-та да извърши най-великы-тъ си тѣржества, а отъ друга страна бы са изгубило на вѣкы и свидѣтелство-то на безпрѣдѣлна-та премѣдрость, коя-то е показана въ нарежданіе-то и въ уравниовѣсаніе-то на сегашна-та система. Тука са ражда още и друга мысль, отъ коя-то не можъ никакъ да са отклоня. Ный говоримъ за тяготѣніе-то, като за нѣкое сѣщественно качество или свойство на вещество-то, като че вещество-то не можаше сѣществувати ако да бѣше лишено отъ това качество. Но това е лѣжливо понятіе. Вещество-то можаше да сѣществувати независимо отъ всяко качество, кое-то бы нака-